

Република Србија
ПРИВРЕДНИ АПЕЛАЦИОНИ СУД
3 ПЖ 5099/17
06.12.2017. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

ПРИВРЕДНИ АПЕЛАЦИОНИ СУД, у већу састављеном од судије Александре Поповић, председника већа, судија Младена Николића и Драгољуба Јанковића, чланова већа, у парници тужиоца „ВЕКОМ ГЕО“ ДОО Београд, чији је пуномоћник Драгана Матић Зечевић, адвокат из Београда, против туженог „ДИГИТ“ ДОО Бања Лука, Република Српска, Република Босна и Херцеговина, чији је пуномоћник Марин Благојевић, адвокат из Београда, ради дуга, вредност предмета спора 125.010,60 Еур, одлучујући о жалби туженог, изјављеној против пресуде Привредног суда у Београду П Бр. 299/17 од 06.06.2017. године, након одржане и закључене главне расправе на дан 06.12.2017. године, донео је

П Р Е С У Д У

I ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба туженог и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Привредног суда у Београду П 299/17 од 06.06.2017. године.

II ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да тужиоцу на име трошкова другостепеног поступка исплати износ од 39.000,00 динара, у року од 8 дана, од дана пријема писменог отпавка пресуде.

Образложење

Изрека првостепене пресуде гласи:

„I – **ОБАВЕЗУЈЕ СЕ** тужени „ДИГИТ“ ДОО Бања Лука, ул. Краља Петра I Карађорђевића бр. 83, 78000 Бања Лука, РС, Република Босна и херцеговина да тужиоцу „ВЕКОМ ГЕО“ Предузеће за производњу и пружање услуга ЕСПОРТ – ИМПОРТ ДОО Београд, ул. Требињска бр. 24, Београд, плати износ од 125.010,60 Еур, на име главног дуга, са каматом, и то:

- на износ од 2.150,00 Еур, по рачуну бр. 701/12, законску затезну камату почев од 31.10.2012. године, па све до исплате, у висини референтне каматне стопе Европске Централне Банке на главне операције за рефинансирање увећане за осам процентних поена, у динарској противвредности по најповољнијем курсу на дан исплате;

- на износ од 62.720,60 Eur, по рачуну бр. 786/12, законску затезну камату почев од 19.12.2012. године, па све до исплате, у висини референтне каматне стопе Европске Централне Банке на главне операције за рефинансирање, увећане за осам процентних поена, у динарској противвредности по најповољнијем курсу на дан исплате;
- на износ од 28.585,00 Eur, по рачуну бр. 167/13, законску затезну камату почев од 10.04.2013. године, па све до исплате, у висини референтне каматне стопе Европске Централне Банке на главне операције за рефинансирање увећане за осам процентних поена, у динарској противвредности по најповољнијем курсу на дан исплате;
- на износ од 31.555,00 Eur, по рачуну бр. 502/13, законску затезну камату почев од 20.08.2013. године, па све до исплате, у висини референтне каматне стопе Европске Централне Банке на главне операције за рефинансирање, увећане за осам процентних поена, у динарској противвредности по најповољнијем курсу на дан исплате,

а све у року од 8 дана од дана пријема пресуде под претњом принудног извршења.

II ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени „ДИГИТ“ ДОО Бања Лука, ул. Краља Петра I Карађорђевића бр. 863, 78000 Бања Лука, РС, Република Босна и Херцеговина да тужиоцу „ВЕКОМ ГЕО“ Предузеће за производњу и пружање услуга ЕСПОРТ – ИМПОРТ ДОО Београд, ул. Требињска бр. 24, Београд, плати законску затезну камату на исплаћени део главног дуга у износу од 6.505,00 Eur, по рачуну бр. 078/13, почев од 18.02.2013. године до 01.12.2014. године, у висини референтне каматне стопе Европске Централне Банке на главне операције за рефинансирање, увећане за осам процентних поена, у динарској противвредности по најповољнијем курсу на дан исплате;

III ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да тужиоцу надокнади трошкове парничног поступка у износу од 1.054.646,00 динара, у року од 8 дана од дана пријема пресуде под претњом принудног извршења. “

Против наведене пресуде, жалбу је благовремено изјавио тужени побијајући је у целости из свих разлога прописаних одредбом члана 373 ст. 1 Закона о парничном поступку. У жалби указује да је првостепена пресуда захваћена битном повредом одредаба парничног поступка из члана 374 ст. 2 тач. 12 Закона о парничном поступку, јер има недостатака због којих се не може испитати, да између странака не постоји купопродајни однос по предметним фактурама, због чега је првостепени суд погрешно применио материјално право а тиме и погрешно и непотпуно утврдио чињенично стање, да је тужени у поднеску од 15.03.2017. године истакао јасне и конкретне чињеничне тврдње и тачно одређене доказне предлоге у правцу оправданости и основаности истакнутог приговора неоснованости (не постојања) потраживања тужиоца. Првостепени суд је доказне предлоге туженог одбио, али ту одлуку о одбијању доказних предлога није образложио. То што је тужени извршио део плаћања по једној од предметних фактура, и њено неспорјење, није се могло тумачити као да тужени признаје, односно не спори тужбених захтев и потраживање тужиоца.

Првостепени суд не наводи које је доказе извео на главној расправи и наводи само један део садржаја списка предмета. Истиче да је Уговор од 30.06.2013. године, који су закључиле парничне странке, типичан Уговор о подлици, а да су странке испостављањем спорних купопродајних фактура (тужилац) и њиховим пријемом (тужени) стварали привид купопродајног односа и та купопродаја нема свој основ и без дејства је, односно реч је непостојећем и ништавом правном послу, из ког тужилац као привидни продавац не може да остварује потраживање цене. Спорне фактуре и предметни тужбени захтев заснивају се на изјави тужиоца о раскиду Уговора од 30.06.2013. године, те је требало применити члан 9 тог Уговора, који предвиђа да у случају да неко од уговарача не поштује одредбе уговора, други уговарач има право једностраног отказа, са отказним роком од 30 дана, с' тим што ће свако од уговарача бити у обавези да до тада преузете обавезе изврши у целости. Према члану 5 Уговора, прописано је да плаћање тужиоцу накнаде за уступљену подлиценцу доспева када тужени, као прималац подлиценце, закључи уговор везан за експлоатацију са неким трећим лицима БиХ и када том трећем лицу испостави фактуру, а пошто је тужилац туженом отказао уговор од 30.04.2013. године, то значи да је од туженог могао да захтева искључиво извршење до тада преузетих обавеза. То значи да је тужилац требао да докаже да се то и односи на накнаду прописану чланом 5 Уговора, и да докаже да су наступили услови из члана 5 и 9 Уговора, односно да је тужени као прималац подлиценце закључио са трећим лицем одређене уговоре, везане за експлоатацију предметног софтвера и да је тим лицима испоставио фактуре. Тужилац није у складу са члановима 7 и 228 пружио доказе, па је првостепени суд, применом члана 231 Закона о парничном поступку, био дужан да одбије тужбени захтев. У смислу жалбених навода, предложено је да се првостепена пресуда преиначи.

У одговору на жалбу туженог, тужилац је оспорио наводе из жалбе туженог указујући да је тужени закључио Уговоре са РУГИП РС, прихватио све рачуне тужиоца без примедби, извршио делимична плаћања по сваком од рачуна, те дописом од 01.12.2014. године и поднеском од 22.12.2014. године, потврдио преостали део дуга у износу од 125.010,06 Eur, које ће платити одмах по приливу средстава од РУГИП РС, а што је потписано од стране директа туженог, Борислава Шормаза и печатирано, а тужени није спорио висину потраживања тужиоца. У смислу навода из одговора на жалбу, предложио је да се жалба туженог одбије као неоснована, а првостепена пресуда потврди.

Привредни апелациони суд је сагласно одредбама члана 383 ст. 3 и 4 Закона о парничном поступку, заказао расправу пред другостепеним судом, обзиром да је првостепена пресуда била раније укинута, а Веће другостепеног суда је нашло да је ради отклањања нејасноћа датих у разлозима побијане пресуде, те правилне оцене доказа и разјашњења у вези чињеница и предлога туженог из поднеска од 15.03.2017. године, потребно одржати расправу пред другостепеним судом, и поновити већ изведене доказе.

На расправи пред другостепеним судом тужени је остао код навода из жалбе, сматрајући, да полазећи од чињеничне грађе и изведених доказа у првостепеном поступку, те правила о терету доказивања, другостепени суд након одржане расправе може донети одлуку по жалби преиначењем првостепене пресуде, те не би било потребно изводити доказе које је тужени предложио у поднеску од 15.03.2017. године, али ако Веће другостепеног суда сматра да је то потребно ради употпуњавања чињеничног стања остаје код тог предлога.

На питање суда, из ког разлога тужени нове чињенице и нове доказне предлоге које је изнео у поднеску од 15.03.2017. године, није износио ни предложио у време расправе пред првостепеним судом након које је донета првостепена пресуда која је укинута, а имајући у виду ограничење из члана 398 ст. 3 Закона о парничном поступку, пуномоћник туженог је изјавио: „ то је учињено из разлога јер тужени сматра да је због правилне примене материјалног права и становишта изнетог у поднеску од 15.03.2017. године, требало употпунити чињенично стање. “

На питање суда из ког разлога је тужени мењао своје наводе у погледу висине захтева тужиоца, јер је приликом расправе пре доношења првостепене пресуде која је укинута учинио неспорним висину захтева, а касније оспорио и висину, пуномоћник туженог је изјавио: „ то је учињено из разлога јер је раније пуномоћник туженог изјавио да не спори висину захтева, па је због тога предложено саслушање законског заступника туженог, а што је исказано и у жалби на страни 5, да би се разјаснила недоследност у ставу туженог.“

Пуномоћник тужиоца остао је код одговора на жалбу, сматрајући да није потребно извођење нових доказа и указао да је писменим поднеском туженог, које поднеске потписује законски заступник туженог, учинио неспорним висину потраживања.

На питање суда, да ли се потраживање првотуженог по рачунима бр. 701/12 и 786/11 односи на Уговор који су парничне странке закључиле 30.06.2013. године, пуномоћник тужиоца је изјавио да: „ Уговором из 2013. године је замењен Уговор из 2010. године“ између истих странака и у том смислу постоји континуитет уговорног односа и потраживање по фактурама из 2012. године, које је обухваћено тужбом, представља потраживање тужиоца из континуираног уговорног односа странке.

Пуномоћник туженог је указао да је сходно Уговору из 2013. године престао да важи Уговор из 2010. године, и тај уговор из 2010. године се не примењује.

Парничне странке су сагласно изјавиле да је у овом случају меродавно право Републике Србије.

Веће другостепеног суда је одбило предлог туженог за извођење доказа који су појединачно назначени у поднеску туженог од 15.03.2017. године. Ово из разлога, јер тужени није учинио вероватним да без своје кривице није могао да изнесе нове чињенице и предложи нове доказе као у поднеску од 15.03.2017. године. Разлог, да је то учињено због правилне примене материјалног права и становишта изнетог у поднеску од 15.03.2017. године, није оправдан разлог, сагласно одредби члана 398 ст. 3 Закона о парничном поступку, обзиром да је суд везан чињеничним наводима странака, не и правним квалификацијама и правним основом који странке истичу, а све чињенице и доказе које изнео у поднеску од 15.03.2017. године, тужени је могао изнети на претходној расправи.

Тужени је предложио да се жалба усвоји и првостепена пресуда преиначи и трошкове другостепеног поступка је тражио за приступ на рочиште за главну расправу пред другостепеним судом у висини од 38.000,00 динара.

Тужилац је предложио да се жалба одбије, а трошкове је тражио за приступ на рочиште пред другостепеним судом од 39.000,00 динара.

Испитујући правилност побијане пресуде, на основу одредбе члана 386 Закона о парничном поступку, Привредни апелациони суд је у току расправе поновио већ изведене доказе пред првостепеним судом, те оценом истих, сагласно одредби члана 8 Закона о парничном поступку, уз примену правила о терету

доказивања из члана 231 Закона о парничном поступку, након одржане и закључене расправе пред другостепеним судом, нашао да је жалба туженог неоснована, а одлука првостепеног суда о захтеву тужиоца правилна и то из следећих разлога:

Парничне странке закључиле су Уговор од дана 27.09.2010. године, а предмет уговора је регулисање међусобних односа уговарача поводом економског искоришћавања ауторског дела софтвера за управљање евиденцијама о простору, софтвера за вођење и одржавање база података дигиталног катастарског операта ... бр. ..., регистрован код ... „...“ АД ..., чији је аутор АА, а на територији Босне и Херцеговине. Уговорено је да ће уговарачи свако од њих извршити своје обавезе предвиђене уговором у циљу организовања заједничког наступа на тржишту Босне и Херцеговине. Констатовано је да је овде тужилац носилац имовинских права на ауторском делу, ближе описаном у члану 1 Уговора, на основу уговора закљученог са аутором, а да уговарач, овде тужени, своје пословне делатности и активности обавља на територији Босне и Херцеговине и да исти поседује одговарајуће ресурсе за обављање послова који су предмет уговора. Активности везане за заједничко економско искоришћавање софтвера за предметни уговор на територији Босне и Херцеговине, обавиће се тако што ће уговарач, овде тужени, о свом трошку обављати послове истраживања и анализирања тржишта Босне и Херцеговине, о свом трошку чинити понуде, учествовати на тендерима, конкурсима и другим јавним надметањима, која би за предмет могла имати искоришћавање предметног софтвера, затим преговарати, те закључити уговоре у оквирима постављеним уговором. Тужени ће о свом трошку на територији Босне и Херцеговине организовати и вршити инсталације предметног софтвера, код корисника, затим обављати послове одржавања инсталираних софтвера код сваког од корисника у сваком случају када се за тим од стране било ког корисника исказе потреба, као и пружати потребне подршке корисницима потребне за уредно функционисање и коришћење инсталираних софтвера. Предвиђено је да „Дигит“ са трећим лицима закључује Уговор о коришћењу и експлоатацији софтвера, који су предмет уговора, као и да исте услуге инсталирања, одржавања и коришћења наплаћује од корисника. Према уговору, члан 5 уговорено је да уговарачу овде тужиоцу припада право на 50% од вредности сваког закљученог уговора, без обрачунатог ПДВ-а (и испостављање фактуре), везано за експлоатацију техничких софтвера, с` тим да се однос може мењати у случају настанка непредвиђених трошкова. Овде тужени ће накнаду по уговору и овом основу тужиоцу плаћати једном месечно по испостављеним фактурама. Према члану 9 Уговор се закључује с временом трајања од једне године, с` тим што исти ступа на снагу даном потписивања истог. Даље је у истом члану предвиђено да уколико ни један од уговарача у року од 30 дана пре истека уговореног рока важења уговора писменим путем обавести другог уговарача да не жели да продужи важење уговора, важење уговора се аутоматски продужава за наредних 12 месеци, а у случају да неко од уговарача не поштује одредбе уговора, други уговарач има право једностраног раскида – отказа уговора, са отказним роком од 30 дана, с` тим што ће свако од уговарача бити у обавези да до тада преузете обавезе изврши у целости. Према одредби члана 13, Уговора од 27.09.2010. године је предвиђено да све измене и допуне уговора могу се вршити искључиво сагласношћу воља уговарача изражене искључиво у писменој форми, а у члану 13 Уговора, уговорена је и надлежност суда у Београду. (утврђено из уговора од 27.09.2010. године)

Парничне странке су такође закључиле уговор од 30.06.2013. године, у вези истог софтвера, на коме је тужилац искључиви носилац имовинских права, уговорне обавезе које су преузеле уговором од 30.06.2013. године, су исте као и у уговору из 2010. године, а чланом 5 уговорено је да тужиоцу припада 50 % од вредности сваког закљученог уговора (и испостављене фактуре), везаног за експлоатацију предметног софтвера, с` тим да ће овде тужени накнаду по овом уговору и овом основу плаћати тужиоцу, једном месечно по испостављеним фактурама. Према члану 9 Уговора, уговор се закључује са временом трајања од 1 године, а уколико је један од уговарача, у року од 30 дана пре истека уговора, писаним путем обавести другог уговарача да не жели да продужи важење уговора, важење уговора ће се аутоматски продужити за наредних 12 месеци, а у случају да неко од уговарача не поштује одредбе уговора, други уговарач има право једностраног раскида – отказа уговора, са отказним роком од 30 дана, с` тим што ће свако од уговарача бити у обавези да до тада преузете обавезе изврши у целости. Према одредби члана 13 Уговора, предвиђено да све измене и допуне уговора могу се вршити искључиво сагласношћу воља, израженој искључиво у писаној форми. Према члану 14 Уговора, пуноважношћу и применом овог уговора престаје да се примењује уговор закључен 27.09.2010. године и престају да важе одредбе из тог уговора. Странке су уговориле надлежност Привредног суда у Београду. (утврђено из уговора од 30.06.2013. године)

Овде тужени, је као испоручилац, са Републичком управом за геодетско – имовинско правне послове Републике Српске, закључио Уговор за унапређење апликативног решења који се односи управо на предметни софтвер и то је Уговор од 16.06.2010. године, са укупном вредношћу од 1.982.360,10 КМ, као и Уговор од 26.12.2011. године са укупном вредношћу од 1.870.000,00 КМ. (утврђено из уговора од од 16.06.2010. године и од 26.12.2011. године)

Тужилац је туженом испоставио:

- рачун бр. 502/13 од 19.08.2013. године, на укупан износ од 98.005,00 Еур, а који прати јединствена царинска исправа од 19.08.2013. године, за оптичке подлоге / software на једном ЦД-у.

- рачун бр. 167/13 од 08.04.2013. године, на износ од 50.000,00 Еур, а који прати јединствена царинска исправа од 09.04.2013. године, за оптичке подлоге / software на једном ЦД-у, затим

- рачун бр. 078/13 од 18.02.2013. године, на 99.005,00 Еур, а који прати јединствена царинска исправа од 19.02.2013. године, за оптичке подлоге / softwerske licence, затим

- рачун бр. 786/12 од 17.12.2012. године на 62.720,60 Еур, који прати јединствена царинска исправа од 19.12.2012. године за оптичке подлоге / softwerske licence,

- рачун бр. 701/12 од 30.10.2012. године, на износ од 124.025,75 Еур, који прати јединствена царинска исправа од 30.10.2012. године, за оптичке подлоге / softwerske licence. (утврђено из наведених рачуна и јединствених царинских исправа)

Тужени је тужиоцу извршио плаћање, и то:

- по рачуну бр. 701/12 и то део на дан 06.12.2013. године од 15.000,00 Eur, затим извршио плаћање на дан 28.02.2013. године износа од 55.150,00 Eur, по рачуну 003/2013, затим извршио плаћање дана 30.04.2013. године од 43.500,00 Eur, по рачуну 153/12 износа од 34.990,00 Eur, и рачуну 167/13 8.510,00 Eur, затим извршио плаћање од 16.500,00 Eur, на дан 24.05.2013. године по рачуну 078/13, затим износа од 66.450,00 Eur, на дан 06.01.2014. године по рачуну 502/13, те износ од 73.740,00 Eur, на дан 08.01.2014. године, и то 39.600,00 Eur, по рачуну 856/13 и 34.140,00 Eur, по рачуну 857/13. (утврђено из извода рачуна код банке са наведеним датумима)

Тужилац је дописом од 28.05.2014. године, обавестио туженог да раскида Уговор бр. 075/13 од 30.06.2013. године, због непоступања по уговору и неплаћања по рачунима:

- рач. бр. 701/12 на износ од 2.150,00 Eur, рач. бр. 786/12 на износ од 62.720,06 Eur, рач. бр. 078/13 на износ од 6.505,00 Eur, рач. бр. 167/13 на износ од 30.330,00 Eur, и рач. бр. 502/13 на износ од 31.555,00 Eur, односно, укупно 133.260,60 Eur. (утврђено из дописа од 28.05.2014. године)

Тужени у одговору на тужбу је оспорио доспелост потраживања тужиоца, те се изјаснио да недоспели дуг по фактури бр. 786/12 износи 27.005,06 Eur, да недоспели дуг туженог према тужиоцу по уговору који је тужени закључио са РУГИП РС 21.02/404-3/13 од 20.02.2013. године, а за који тужилац издаје фактуру која износи 99.005,00 Eur, износи 8.250,00 Eurа. Такође је указао да је РУГИП РС 26.09.2013. године, својим дописом вратила фактуру од 98.005,00 Eur, коју је испоставио тужени наведеном органу, тражећи да се фактура скине, јер тај софтвер није завршен. У том смислу, како од стране тужиоца није извршена обавеза, није извршено плаћање туженом од стране РУГИП РС, па је неоснован и недоспео само књиговодствено изражен дуг по том основу од стране туженог од 98.005,00 Eur. Тужени је уз одговор на тужбу доставио све фактуре које му је испоставио тужилац, а које су предмет овог спора.

Тужени је оспорио доспелост потраживања тужиоца из разлога јер је навео да међу странкама усмено договорено да тужени врши плаћање након што туженом плаћање изврши РУГИП РС.

Поднеском од 23.12.2014. године, (поднесак је потписао ... ББ) тужени је обавестио суд да је извршено плаћање од 8.250,00 Eurа тужиоцу по рачуну 078/13, те се изјаснио да у вези са преосталим делом дуга од 125.010,06 Eur, (као што је и наведено у допису 150/14) ће исти платити одмах по приливу средстава од стране Републичке управе за геодетско – имовинске правне послове Републике Српске, као што је и увек рађено од почетка сарадње, што законски заступник тужиоца врло добро зна.

Из записника о исказу сведока, професора ВВ, утврђено је да је ауторско право поводом софтверског решења чији је аутор пренео на овде тужиоца, који то софтверско решење дистрибуира даље, те је објаснио шта се подразумева под предметним софтверским решењем и то је решење Etera soft који се примењује у Републици Српској. Даље је сведок изјавио да нема сазнања о разлозима плаћања, односно неплаћања од стране Републичке управе за геодетске послове у Републици Српској, већ да има сазнања о проблемима који се јављају у примени софтвера због недовољне обучености кадра.

Из записника о исказу сведока ГГ, утврђено је да је „Дигит“ извршио све обавезе према РГУИП Републике Српске, а она није вршила обавезе плаћања према овде туженом, те да је након 6 месеци известила туженог да није извршила обавезе а није децидно навела које то обавезе „Дигит“ није извршио, при чему је тужени на састанцима са Републичком управом има информације да Управа има озбиљних проблема са софтвером.

Исказ сведока, делу у коме је навео да је плаћање фактуре са тужиоцем регулисано тако, да када тужени „Дигит“ наплати од РГУ врши плаћање према тужиоцу, није прихваћен из разлога јер је и у уговору из 2010. године и у уговору из 2013. године, уговорено да тужиоцу припада 50 % од вредности сваког закљученог уговора и испостављање фактуре, при чему ће накнаду тужиоцу плаћати једном месечно по испостављеној фактури, при чему је Уговором предвиђено да се било какве измене уговора врше сагласношћу странака и то искључиво у писменој форми. Имајући наведено у виду, а како уговори нису измењени Анексом у писменој форми, у наведеном делу није прихваћен исказ сведока.

Из записника о исказу сведока, ДД, утврђено је да су плаћања према тужиоцу вршена по приливу средстава од РГУ, а да је уговор предвиђао плаћање по испостављању фактура, те да нема сазнања када и у којим износима су вршена плаћања.

Део исказа сведока у коме наводи да је постигнут усмени споразум о начину плаћања између тужиоца и туженог 2008. гдине, и то сувласника туженог и власника тужиоца, није прихваћен обзиром на постојање Уговора у писменој форми из 2010. и 2013. године, из већ наведених разлога.

Из примерка одговора на тужбу са противтужбом од 06.02.2015. године, а који је доставио тужени, утврђено је да се пред Окружним привредним судом у Бања Луци води спор под бројем П 62/15 у коме је тужилац овде тужени а тужени Република Српска, Републичка управа за грађевинско – имовинске и правне послове Бања Лука, у коме овде тужени, захтева исплату 464.695 КМ по рач. бр. 11840 од 07.05.2014. год. а тужени Република Српска, Републичка управа за грађевинско – имовинске и правне послове Бања Лука, по противтужби захтева исплату износа од 378.391 КМ са припадајућом каматом и 92.939 КМ на име пенала. Из наведене противтужбе произилази да тужени – противтужилац оспорава тужбени захтев од туженог, тамо тужиоца, као неоснован из разлога јер није извршио своје обавезе.

Из записника о исказу законског заступника тужиоца, ЋЋ, утврђено је да је плаћање регулисано одредбама члана 5 Уговора, према коме је тужени у обавези да једном месечно врши плаћања по испостављеној фактури. Даље је утврђено да је 2014. године плаћање вршено од стране туженог на уговорени начин, с` тим што је тужилац толерисао кашњење, првенствено из разлога што је цео пословни однос заснован на добрим односима и поверењу једног од оснивача тужиоца, који је иступио из друштва 2014. године, а затим код туженог су наступиле промене и цео тим туженог који је радио на пројекту је практично промењен.

Из записника о исказу законског заступника туженог, ББ, утврђено је да су прихваћене унапред издате фактуре пре извршења обавезе и то исплате средстава од стране Републичке управе из разлога што је дошло до проблема са царињењем, па је усмено договорено са тужиоцем да се фактуре унапред издају, како би се договорена добит из предметног посла 50 : 50 % између уговорених страна и реализовала.

Такође је утврђено да је 4 месеца након истека задњег уговора са Геодетском управом дошло до проблема овог спора, те да је тужиоцу исплаћена сва добит по наплати од старне Републичке управе .

Такође је утврђено, полазећи од услова које је Републичка управа за геодетске и имовинско правне послове Бања Лука поставила у тендерској документацији за јавну набавку поводом „Имплементације пројекта дистрибуција и размјет података и изградња Геопортала“ као наставак имплементације стратешке студије развоја ГИС РГУ РС, да понуђач треба да испуни услове – доказ о поседовању права комерцијалне експлоатације апликативног решења eTerra Soft на територији Босне и Херцеговине, овлашћење за експлоатацију наведеног система регистрованог код ... „...“, чији је аутор АА и који је неодвојив део Геопортала, тужени, овлашћење за инсталацију, развој и обуку добио управо на основу Уговора са тужиоцем.

Према налажењу Привредног апелационог суда, уговори из 2010. године и 2013. године које су закључиле парничне странке јесу неименовани уговори, али са претежним елементима Уговора о подлицици, (који је именован), затим елементима Уговора о пословно – техничкој сарадњи и са незнатним елементима Уговора о купопродаји, и то пре свега у односу на дискове који се испоручују у вези предметног програма и софтвера.

Полазећи од уговора који су закључиле парничне странке, те писмених доказа који су горе цитирани, а то су не само фактуре које је издао тужилац, него и јединствене царинске исправе, про томе полазећи и од навода туженог који није оспоравао постојање дуга од 125.010,60 Еур, него је оспоравао доспелост потраживања тужиоца према туженом, закључак је овог суда да је тужбени захтев тужиоца основан, као што је правилно одлучио и првостепени суд.

Парничне странке су пре свега уговориле заједничку пословну сарадњу, према којој ауторско дело (предметни софтвер), на коме је искључиви носилац имовинских права, тужилац, заједнички економски искоришћавају, тако што је тужени овлашћен да на територији Босне и Херцеговине, истражује и анализира тржиште, чини понуде, учествује на тендерима и конкурсима, а који за предмет могу имати искоришћавања софтвера. То значи да је тужилац пренео на туженог право да даље поводом предметног софтвера закључује уговоре. Странке су даље у оба уговора уговориле и начин плаћања, тако да овде тужиоцу припада 50 % од вредности сваког закљученог уговора и испостављене фактуре, везано за предметни софтвер, уз обавезу туженог да накнаду плаћа овде тужиоцу једном месечно по испостављеним фактурама.

У том смислу, доспелост потраживања тужиоца према туженом, наступа када тужилац туженом, који је претходно закључио уговор са наручиоцем, испостави фактуру, при чему су предметне фактуре по којима тужилац потражује новчане износе према туженом, проистекле из оба уговора које су закључиле странке. Обавезе из уговора које је преузео, тужилац је према туженом испунио, тако што му је пренео право да поводом предметног софтвера закључује уговоре и доставио му оптичке подлоге, а то су дискови чија су садржина управо предметни софтвери. О томе је тужилац доставио писане доказе, које тужени није оспорио, нити је оспорио да је фактуре примио. Тужени је оспоравао доспелост потраживања, наводећи да је међу странкама уговорено да обавеза туженог доспева, када туженом Републичка управа за геодетско – имовинске правне послове Републике Српске изврши исплату по рачуну који је тужени испоставио Републичкој управи.

Међутим, полазећи од уговора који су у писменој форми закључиле парничне странке, те уговориле да се било какве измене уговора морају вршити сагласношћу странака и то у искључиво писменој форми, наводи туженог у погледу доспелости и договора са тужиоцем, нису прихваћени, као што нису прихваћени ни искази горе наведеног сведока и парничне странке законског заступника туженог.

Имајући у виду одредбу члана 701 у вези са чланом 704 став 1 Закона о облигационим односима, да је стипендијалац лиценце дужан исплатити даваоцу лиценце уговорену накнаду, (у овом случају тужиоцу као стипендијалцу јер је између њих заснован уговорни однос) у време и на начин како је то одређено уговором, а да је у овом случају тужилац искључиви носилац имовинских права на предметном софтверу, те како је као носилац искључивих имовинских права, предметним уговорима уступио право искоришћавања овде туженом (подлиценца) то је тужени дужан тужиоцу да исплати новчане износе по предметним фактурама, као уговорену накнаду, а које до сада није исплатио, него је вршио само делимично плаћања по фактурама, при чему тужени постојање дуга према тужиоцу није спорио, нити је спорио висину.

Не могу се прихватити као основани жалбени наводи туженог, да тужилац своју обавезу према уговору није извршио, јер је тужилац туженом право искоришћавања предметног софтвера у смислу закључења уговора са другим лицима пренео туженом, тужени то није спорио, а тужени није извршио своју обавезу преузету уговором, а то је плаћање 50 % од вредности сваког уговора, с тим да плаћање тужени врши по испостављеној факутури тужиоца. Стога тужилац сагласно одредби члана 262 став Закона о облигационим односима основано захтева испоњење обавезе од стране туженог.

Не могу се прихватити као основани жалбени наводи туженог да је реч о непостојећем и ништавом правном послу јер су, како наводи тужени, странке стварале привид купопродаје, те да због тога тужилац не може потраживати исплату наведених новчаних износа. Ово из разлога јер је реч о дозвољеном правном послу, као што је већ наведено о неименованом уговору, са претежним елементима Уговора о подлиценци, као именованог уговора, те Уговора о пословно – техничкој сарадњи и у незнатном делу Уговора о купопродаји, када су у питању дискови.

Тужилац је писаним доказима које је доставио, доказао да се предметне фактуре односе на накнаде предвиђене уговорима из 2010. године (продужаван до закључења уговора из 2013. године, сагласно члану 9) и 2013. године, и да је тужени закључио уговоре са трећим лицима, управо везано за експлоатацију предметног софтвера, а то потврђују и наводи туженог који није спорио постојање дуга према тужиоцу, тужени се сам позивао на закључене уговоре са Републичком управом за геодетске, имовинско – правне послове Републике Српске, није спорио пријем предметних рачуна и сам их је достављао уз одговоре на тужбу, нити је наведене рачуне рекламирао, нити је икада тужиоцу ставио примедбе у вези испорученог софтвера. Спор који постоји између туженог и Републичке управе Републике Српске, везано за обавезе које је тужени преузео према Републичкој управи, је без утицаја на право овде тужиоца и доспелост његовог потраживања, при чему тужени у овом спору није истакао било какав захтев према тужиоцу или тражио смањење накнаде.

Одредбом члана 398 ст. 3 Закона о парничном поступку, је прописано да на новој главној расправи, странке могу да износе нове чињенице и предлажу нове доказе о истом захтеву, само ако учине вероватним да без своје кривице нису

могле да их изнесу односно предложе, односно ако подносилац жалбе није био странка и није имао положај странке (умешач) до укидања пресуде, осим ако законом није другачије прописано.

Имајући у виду горе цитирану одредбу Закона о парничном поступку, као што је већ наведено, тужени у поднеску од 15.03.2017. године, након укидања раније донете првостепене пресуде, први пут износи низ нових чињеница и предлаже извођење нових доказа, те тада оспорава и висину потраживања, оспорава и да је тужилац испунио своје обавезе, тј. да је учинио престајацију у вези потраживања по спорним фактурама, а да при томе тужени није учинио вероватним да ове наводе и нове доказне предлоге није могао изнети на главној расправи која је претходила доношењу пресуде која је укинута. Стога, сви ови наводи туженог који се односе на нове чињенице, нису били предмет разматрања од стране другостепеног суда, изузев становишта туженог која су изнета у погледу примене материјалног права, те правне квалификације уговорног односа странака.

Такође, имајући у виду да је тужени у поднеску од 15.03.2017. године, изнео нове доказне предлоге, они су одбијени из разлога јер није учинио вероватним да их без своје кривице није могао предложити приликом претходне главне расправе, а пре укидања првостепене пресуде.

Овај суд полази у свом одлучивању и од одредби члана 483 Закона о парничном поступку, а која одредба је у делу Главе Закона која регулише поступак у привредним споровима и која одредба гласи „да се парнична радња заступника може опозвати само ако је у питању признање или одрицање од тужбеног захтева. Стога, у конкретном случају, имајући у виду парничну радњу – поднесак туженог од 23.12.2014. године и наводе изнете у њима, који је суду доставио тужени, а које је потписао законски заступник туженог и оверио печатом туженог, којим између осталог, не оспорава дуг према тужиоцу, не оспорава ни висину дуга према тужиоцу, ове радње се не могу опозивати каснијим наводима пуномоћника туженог, посебно након укидања раније донете првостепене пресуде.

Такође, сагласно одредби члана 484 Закона о парничном поступку, у привредним споровима спорне чињенице се по правили доказују исправама, због чега писмени докази који су достављени, пре свега уговори, као и фактуре, те јединствене царинске исправе, у овом случају, у смислу доказне снаге имају предност у односу на исказе сведока и парничних странака.

Правилна је одлука првостепеног суда у погледу затезне камате која је досуђена тужиоцу на новчано потраживање, имајући у виду доцњу туженог у плаћању по испостављеним фактурама, за део који није платио по фактурама, као и за део уплаћен у доцњи, а реч је о затезној камати у висини референтне каматне стопе Европске Централне Банке, која је релевантна и од 25.12.2012. године, тј. од ступања на снагу Закона о затезној камати, али и пре наведеног дана.

Правилна је одлука о трошковима коју је првостепени суд донео применом члана 153, 154 и 163 Закона о парничном поступку, а висина трошкова одмерена правилном применом АТ и ТТ, имајући у виду вредност спора.

Из свих наведених разлога, применом одредбе члана 390 Закона о парничном поступку, одлучено је као у ставу I изреке.

Обзиром да је тужилац успео у другостепеном поступку, досуђени су му трошкови на име приступа од стране пуномоћника адвоката на једно рочиште у висини од 39.000,00 динара, према АТ.

Тужиоцу нису досуђени трошкови на име састава одговора на жалбу и таксе на одговор на жалбу, обзиром да ови трошкови нису били потребни за оствар

ење права странке која га је поднела. Стога је, применом члана 165 Закона о парничном поступку, одлучено као у ставу II изреке.

МН/ББ

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА – СУДИЈА
Александра Поповић, с.р.

За тачност отправка